

Onderwerp

Beleid huisvesting arbeidsmigranten - opiniërend

Informatie

Datum	12 oktober 2021	Overleg gepleegd met:
Behandelaar	Sharré Bakker	☒ Financieel adviseur: Henk Heijnen
Zaaknummer	2367606	☐ Personeelsconsulent:
Portefeuillehouder	Wethouder Bouwman	☒ Medewerker bestuur en juridische zaken: Eline Stefania
Besluitvormend orgaan	Gemeenteraad	☐ Communicatieadviseur:
		☐ Inkoopadviseur:
		☒ Team: Projectgroep huisvesting arbeidsmigranten
		☐ Naam medewerker:
		☐ Inspraak/adviesorgaan:

Aanleiding/voorgeschiedenis

In Midden-Drenthe voorzien arbeidsmigranten al jarenlang in de behoefte aan (tijdelijk) personeel voor ondernemers. Deze werknemers hebben behoefte aan passende woonruimte in de buurt van hun werk. Het vorige beleid uit 2016 voor de huisvesting van arbeidsmigranten in Midden-Drenthe is vooral ontwikkeld om verzoeken te beoordelen en bood in de bestemmingsplannen niet zomaar ruimte voor de huisvesting van arbeidsmigranten, en dus werd gewerkt met vergunningen. Echter verblijven de meeste arbeidsmigranten in de regio vermoedelijk op niet-vergunde locaties, en is het aantal arbeidsmigranten de afgelopen jaren toegenomen. Er ontbrak ook een handhavingsstrategie. Daarnaast hebben we te maken met krapte op de woningmarkt. Het huidige beleid huisvesting arbeidsmigranten is in 2020 bevroren in verband met de krapte op de woningmarkt.

Er is veel vraag en weinig aanbod van woonruimte in de betaalbare prijsklasse. Voor de huisvesting van arbeidsmigranten zijn de afgelopen tijd ook juist huizen uit het betaalbare segment ingezet, en dat leidt tot een spanningsveld. Het is van belang de huisvesting van arbeidsmigranten goed te regelen, niet alleen voor de arbeidsmigranten zelf, maar ook voor andere belanghebbenden zoals ondernemers en omwonenden. Ook willen we handhavend op kunnen treden. Daarom evalueren en actualiseren we het beleid nu.

Voorstel

Toelichting voorstel

Het ontwerpbeleid huisvesting arbeidsmigranten is opgebouwd uit een analyse van de huidige situatie en wettelijke kaders voor het huisvesten van arbeidsmigranten in verschillende woonvormen. In hoofdstuk 3 worden de uitgangspunten voor het nieuwe beleid uiteengezet. In Hoofdstuk 6 worden de scenario's voor handhaving behandeld. In het ontwerpbeleid huisvesting arbeidsmigranten is er aandacht voor het overgangsrecht en de aanbevelingen van het Aanjaagteam

bescherming arbeidsmigranten onder leiding van Emile Roemer, die in oktober 2020 een adviesrapport naar de Tweede Kamer heeft gestuurd. De Tweede Kamer heeft in januari 2021 aangegeven de aanbevelingen de komende jaren integraal over te willen nemen.

U wordt gevraagd om het ontwerpbeleid huisvesting arbeidsmigranten opiniërend te bespreken in de commissie Ruimte en Groen. Daarbij willen wij u vragen om de volgende vragen te beantwoorden:

1. Zijn de beleidsuitgangspunten zoals opgenomen in Hoofdstuk 3 van het concept beleid huisvesting arbeidsmigranten overeenkomstig met wat u als commissie eerder heeft meegegeven?
2. Mist u nog uitgangspunten of overwegingen?
3. Heeft u nog verdere toevoegingen?

Alternatieven

Naar aanleiding van het adviesrapport van de Commissie-Roemer is te verwachten dat er een landelijke opgave zal komen om bij de huisvesting van arbeidsmigranten minimaal te gaan voldoen aan de normen die worden voorgesteld in het rapport. Keurmerken zullen een rol gaan spelen bij de controle en registratie van de huisvesting van arbeidsmigranten, waardoor zij als instrumenten dienen voor toezicht en handhaving. Er kan gekozen worden om in afwachting van de landelijke normen, nu nog geen nieuw beleid vast te stellen. Echter is het duidelijk dat het beleid uit 2016 geactualiseerd moet worden. Er is behoefte om voortvarend te zijn bij het vaststellen van de normen voor de huisvesting van arbeidsmigranten.

Randvoorwaarden

Om de implementatie van het beleid te laten slagen is er behoefte aan handhavingsbeleid. Het beleid biedt daarom scenario's op basis van een incidentele en een structurele aanpak van de handhaving.

Risico's

Aan het nieuwe beleid kleven ook een aantal risico's.

Bij het beleid uit 2016 is geen handhavingsstrategie vastgesteld, waardoor het moeilijk was te controleren of de regels werden nageleefd. Doordat er de afgelopen jaren geen strategie heeft gelegen, zijn niet alle situaties rondom de huisvesting van arbeidsmigranten in beeld en is er niet altijd controle geweest bij de vergunde locaties. Daarom is het zaak een inhaalslag te maken met de handhaving. De mogelijkheden hiervoor worden uiteengezet in de strategie voor incidentele handhaving.

Met een incidentele aanpak is er geen blijvend zicht op de locaties. Daarvoor is een meer structurele aanpak nodig die ook binnen het kader van VTH-beleid valt. Binnen het huidige reguliere VTH-programma zijn de capaciteit en het benodigde budget voor een structurele handhaving van de huisvesting van arbeidsmigranten (nog) niet aanwezig. Met een incidentele aanpak kan echter al wel een basis gelegd worden voor een structurele aanpak van de handhaving middels het VTH-beleid op een later moment.

Het adviesrapport van de Commissie-Roemer geeft een aantal aanbevelingen rondom de registratie van arbeidsmigranten en huisvestingslocaties. Wanneer de aanbevelingen deel uit gaan maken van het landelijke beleid, zullen hier naar verwachting instrumenten uit voortkomen die positieve gevolgen gaan hebben voor de handhavingsopgave.

Degene die nachtverblijf verschaft aan personen, als beroep of als verhuurder of verhuurbedrijf, is

verplicht om een doorlopend nachtregister bij te houden. Arbeidsmigranten moeten dan ook toeristenbelasting betalen. De gemeente kan ter controle een overzicht van het register opvragen. In de huidige situatie is er nog geen algemeen instrument dat de gemeente kan raadplegen om een nachtregister te controleren. De Commissie-Roemer heeft aanbevelingen gedaan om registratie in de BRP/RNI door te ontwikkelen zodat hierin ruimte ontstaat om de feitelijke verblijfsadressen van arbeidsmigranten te registreren. Ook ligt er een aanbeveling om de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit in te zetten om de registratie in gemeenten te verbeteren. Er is een wetsvoorstel van de staatssecretaris van BZK in voorbereiding om de aanpak wettelijk te verankeren, waarbij de minister van BZK een permanente rol krijgt om gemeenten via de LAA te ondersteunen bij adresonderzoek.

Het beleid voor kamerverhuur in woonhuizen is in 2020 bevroren, waardoor nieuwe vergunningsaanvragen voor huisvesting van arbeidsmigranten op dit moment niet worden behandeld. Voor locaties die wel al een omgevingsvergunning hebben op basis van het beleid uit 2016 geldt echter dat de huisvesting van arbeidsmigranten op basis van de reeds afgegeven vergunning mag worden voortgezet. Niet-vergunningplichtige locaties mogen in gebruik zijn of blijven met inachtneming van de voorwaarden van het onderhavige beleid.

Er wordt in het ontwerpbeleid ruimte geboden voor het realiseren van o.a. kamerverhuurcomplexen in het buitengebied. Ook in het buitengebied bestaat er echter een risico dat omwonenden weerstand bieden tegen een initiatief. Daarom is het zaak dat de aanvrager een plan maakt om draagvlak te verwerven met bijvoorbeeld een participatietraject. Ook is er ruimte voor maatwerk, waarbij het College omkleed met een motivatie kan besluiten of een specifiek initiatief passend is.

Financiële gevolgen

Voor de handhavingsstrategie is personele inzet nodig. Dat heeft financiële gevolgen. Als gekozen wordt voor een incidentele aanpak of zogenaamde inhaalslag dan zal hiervoor capaciteit en budget beschikbaar voor moeten worden gesteld. Op dit moment is (nog) geen budget beschikbaar. Bij de definitieve vaststelling van het beleid huisvesting arbeidsmigranten, ontvangt u hiervoor een voorstel.

Personele gevolgen

N.v.t.

Duurzaamheid

N.v.t.

Publicatieniveau

Openbaar.

Overig

N.v.t.

Vervolprocedure/communicatie

De uitkomsten vanuit de opinierende discussie in de commissie Ruimte en Groen worden als input gebruikt om tot een definitieve versie van het beleid huisvesting arbeidsmigranten te komen, welke ter vaststelling aan de raad zal worden aangeboden.

Op het vlak van communicatie en participatie is voorafgaand aan het ontwikkelen van het beleid uitgebreid input opgehaald bij alle stakeholders zodat er zorgvuldige afwegingen konden worden gemaakt bij de uitgangspunten. Het ontwerpbeleid is daarna gericht voorgelegd aan een groep belangrijke stakeholders voor input. Deze input is waar mogelijk meegenomen in het ontwerpbeleid, en stakeholders hebben per e-mail een reactie ontvangen op openstaande vragen. Op basis van dit participatieproces hebben we besloten het stuk niet ter inzage te leggen.

Bijlagen

- Ontwerpbeleid huisvesting arbeidsmigranten